

Miért félnek a nagyhatalmak attól a szótól, hogy népszavazás!

*megjelent az Erdélyi Napló oldalain
írta Gazda József*

Sok vonatkozásban elemezte, kommentálta az írott és elektronikus sajtó a Koszovó autonómiájáról (státuszáról) szóló tárgyalásokat. Beszéltek az ott állomásoztatható hadak kérdéséről - amit a látható jelek szerint egyik fél sem vesz semmibe -, a NATO lehetséges szerepéről s minden bizonnyal a tartomány státuszának tartalmáról is.

Amikor a tartományt többségben lakó albánok azt a lehetőséget vetik fel, hogy Koszovó sorsáról népszavazás döntsön, egyik oldalról tiltakozás (szó sem lehet róla, hiszen Koszovó "ôsi szerb föld", annak hovatartozása semmiképpen sem lehet kérdéses), másik részről: az Egyesült Államok csak Szerbián belül tudja elképzelni Koszovó jövőjét. Más szóval: ugyanaz, az erők egyezsége szerint. ...

Lerombolt otthonok, menekülő falvak, városok. Földönfutók özöne lepi el Európát. Ezt a szörnyű árat kell(ett) fizetni azért, hogy egyáltalán szóba jöhetett az autonómia gondolata, mint lehetséges megoldás, orvoslás, flastrom a bajokra.

És akkor: légi csapás igen vagy nem, tárgyalóasztal mellé kell(et) ülni újra, ahol azonban nem lehet tárgyalni a lényegről, arról, ami minden baj oka, hogy egy népet megfosztottak sorsa irányításának a jogától, attól, hogy véleménye, elképzelése legyen saját jövőjéről. S ha netán szóba hozza azt a józan és egyetlen lehetséges igazságos megoldást, azt, hogy egy olyan területen, ahol minden tíz ember közül kilenc **ilyen**, és csak egyetlen **olyan**, ami örök konfliktusforrás, döntsön a népakarat, kérdezzék meg a népet, hogy milyen jövőt képzelt el magának, a válasz: azt nem lehet, mert... Azaz: nincsen mert!

Tehát: fél a világ a népszavazástól, a népakarat megnyilvánulásától. Fél a világ a **valóság** kimondásától, attól, hogy tele van igazságtalanságokkal, torzságokkal a nemzetközi politikai status quo, hogy ez így nem jó, hogy ezen változtatni kell előbb-utóbb, félnek ezt tudomásul venni, tologatják a problémákat, svinkolják, ostobaságokat beszélnek, egy-egy kicsi jóakaratot is előlegeznek, épp csak a teljesen igazságos megoldások lehetőségét vetik el. Az a szó, hogy **igazság**, olyan, mint az ördög, meg sem szabad nevezni, ki sem szabad mondani, mert ellenzi ez, ellenzi az; ellenzik az elnyomók, s ellenzik a világ jelenlegi "rendfenntartó alakulatai", a világ lelkiismeretének a mímelői...

A szerbeket valamennyire értem. Értem őket... Elvégre ők védik országuk területi egységét. Ragaszkodnak Rigómezőhöz, múltjukhoz, történelmükhöz, mítoszaikhoz. S ha az ott élő másik népnek kell döntenie, világos, mi vár erre a történelemre, mi vár erre a múltra. És értem a "rendfenntartókat", a nagyhatalmakat is, akik valójában nem azokat a megnyomorított szerencsétleneket féltik/védik, hanem önmagukat. Önmagukat, akiknek hatalmi stabilitása csak a **világ csendje** révén tartósítható. Azt a jelenlegi **egyensúlyt** féltik, amelyet szerintük bármilyen változás veszélyeztet. Pedig tele van a világ igazságtalanságokkal, jogtalanságokkal, megtört népekkel, melyeknek helyzete mind orvoslást kívánna. Nemcsak

koszovói kérdés van, hanem van kurd, örmény, északír kérdés, a krími tatárok, a hazájuktól megfosztott, a hazájukból kitoloncolt népek tragédiája! A mi tragédiánk!

A világ népeinek tragédiája! Azoké is, akik megfosztatnak földjüktől, hazájuktól, nyelvüktől, kultúrájuktól, önépítésük lehetőségétől, és azoké is, akik megfosztják, kisemmizik, letiporják őket! Mert amíg nem azon munkálkodik az emberiség, hogy amiként "minden ember egyenlő", akként "minden nép is egyenlő" legyen, azaz: joga legyen az élethez, joga legyen ahhoz, hogy ne legyen bűne az, hogy az, ami és nem más, hogy saját értékeit - mert amiképpen minden embernek, úgy minden népnek is megvannak a saját értékei - megvalósíthassa! Amíg nem honosodik meg egy új gondolkodásmód, az, hogy tisztelettel nézzünk egymásra, értékeljük egymást, ne akarjuk eltiporni egymást, eltiporni nyelveket, kultúrákat, meggyilkolni embertársainkat, csak azért, mert más nyelven beszélnek, megfosztani őket ugyanazoktól a lehetőségektől, melyek bennünket, esetleg többségieket is megilletnek, addig nem lesz béke a világon, s nem lesz meg az a csend, melyet ôk annyira óhajtanak, annyira védenek, ha kell, még csendzavarással, bombázásokkal, büntető akciókkal is.

Amíg nem akarják a nagyhatalmak az elnyomott népek követelését teljesíteni, nem akarják az önrendelkezést, a népszavazást, a jelenlegi határok megváltoztatását vagy egyáltalán a határok szerepének a teljes átértelmezését, mert féltik a békét, féltik a **világ egyensúlyát**, éppen ezzel fosztják meg a világot az egyensúly lehetőségétől. Mert amíg nem nyer polgárjogot a kölcsönös tiszteleten alapuló egymás mellett való élés, addig nem lesz béke, addig nem lesz egyensúly, addig parázslanak a tüzek, melyek felizzhatnak - és fel is fognak izzani - újra és újra...

Gazda József

Erdélyi Napló - 990323